

NHU CẦU GIẢI THÍCH HIẾN PHÁP Ở VIỆT NAM HIỆN NAY - THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ KIẾN NGHỊ HOÀN THIỆN

LÊ TIỂU VY *

Tóm tắt: Giải thích hiến pháp bảo đảm cho pháp luật được áp dụng thống nhất. Với tính chất đặc thù của Hiến pháp, giải thích hiến pháp còn là hoạt động cần thiết để bảo vệ Hiến pháp và xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Từ Hiến pháp năm 1959 đã quy định Ủy ban Thường vụ Quốc hội (Hiến pháp năm 1980 là Hội đồng nhà nước) có quyền giải thích hiến pháp nhưng thực tiễn cơ quan này chưa từng thực hiện giải thích hiến pháp. Bài viết đề xuất xây dựng cơ chế pháp lý riêng cho quy trình giải thích hiến pháp và xác định thẩm quyền giải thích hiến pháp cho tòa án Hiến pháp.

Từ khoá: Giải thích hiến pháp; Hiến pháp năm 2013; giải thích pháp luật

Nhận bài: 05/12/2023

Hoàn thành biên tập: 26/4/2024

Duyệt đăng: 26/4/2024

THE NEED FOR CONSTITUTIONAL INTERPRETATION IN VIETNAM - THE CURRENT STATE OF THE LAW AND SOME RECOMMENDATIONS FOR IMPROVEMENT

Abstract: Constitutional interpretation ensures that laws are applied unitarily. Due to the unique characteristics of constitutions, constitutional interpretation is also necessary for the protection of the Constitution and also the establishment of a Socialist Rule-of-law State. The 1959 Constitution expressly provided that The Office of the National Assembly (which is referred to as the State Council in the 1980 Constitution) has the right to explain the Constitution, but this office has never exercised the right of explaining the Constitution in practice. This article proposes the development of a separate legal mechanism for constitutional interpretation and authorise a Constitutional Court the power to interpret the Constitution.

Keywords: Constitutional interpretation; 2013 Constitution; legal interpretation

Received: 5 December 2023; Editing completed: 26 April 2024; Accepted for publication: 26 April 2024

1. Nhu cầu giải thích hiến pháp

Từ điển Thuật ngữ lý luận nhà nước và pháp luật định nghĩa: “Giải thích pháp luật là làm sáng tỏ nội dung, ý nghĩa, mục đích của quy phạm pháp luật nhằm đảm bảo cho sự nhận thức pháp luật được đúng đắn”¹.

Trong hệ thống pháp luật, Hiến pháp là văn bản có hiệu lực pháp lý cao nhất. Giải thích hiến pháp là một bộ phận của giải thích pháp luật, giải thích hiến pháp là làm rõ nội dung, ý nghĩa, mục đích các quy phạm pháp luật có hiệu lực pháp lý cao nhất đã được ban hành. Giải thích pháp luật là hoạt động được tiến hành bởi nhiều chủ thể khác nhau, được chia thành hai loại: giải thích chính thức và giải thích không chính thức². Tương tự, giải thích

* Thạc sĩ, Phân hiệu Trường Đại học Luật Hà Nội tại Đắk Lắk

E-mail: vylt@hlu.edu.vn

¹ Thái Vĩnh Thắng (2008), *Từ điển thuật ngữ lý luận nhà nước và pháp luật*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội, tr. 52.

² Trường Đại học Luật Hà Nội (2017), *Giáo trình Lý luận*